

บทคัดย่อ (proceeding) ของการประชุมครั้งนั้น อาจจัดขึ้นในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้ โดยเป็นการประชุมที่จัดขึ้นโดยมีนักวิชาการจากหลายประเทศเข้าร่วม และนำเสนอเนื้อหาของหลายประเทศ

หลักฐานที่ใช้ประกอบคือ

1. ปกหน้าและสารบัญของ Proceedings ในการประชุมครั้งนั้น และ
2. สำเนาบทคัดย่อของบทความวิจัย หรือ สำเนาบทความวิจัยฉบับเต็ม

6. การนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการในประเทศ (เรื่อง)

หมายถึง จำนวนบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยวิชานั้น ที่นักวิจัย (ทั้งอาจารย์ พนักงาน และ นักศึกษา) ในหน่วยวิจัย นำเสนอทั้งในรูปแบบของการบรรยายและโปสเตอร์ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ที่มีคณะกรรมการในการพิจารณาเรื่องที่จะนำเสนอ และมีการรวบรวมและตีพิมพ์บทคัดย่อ (proceeding) ของการประชุมครั้งนั้น อาจจัดขึ้นในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้ โดยเป็นการประชุมที่จัดขึ้นโดยมีนักวิชาการส่วนใหญ่จากประเทศเดียวเข้าร่วม และนำเสนอเนื้อหาของประเทศเดียว

หลักฐานที่ใช้ประกอบคือ

1. ปกหน้าและสารบัญของ Proceedings ในการประชุมครั้งนั้น และ
2. สำเนาบทคัดย่อของบทความวิจัย หรือ สำเนาบทความวิจัยฉบับเต็ม

7. จำนวนอาจารย์/นักศึกษบัณฑิตศึกษาภายใต้หน่วยวิจัยที่เพิ่มขึ้นในปีนั้น (คน)

หมายถึง จำนวนอาจารย์ พนักงาน และนักศึกษาที่ทำวิจัยในหัวเรื่องที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยวิจัย ที่เพิ่มขึ้นในปีนั้น

หลักฐานที่ใช้ประกอบคือ

1. ชื่ออาจารย์ พนักงาน และ/หรือนักศึกษา และหัวข้อวิจัยที่ดำเนินการวิจัย

8. การถ่ายทอดเทคโนโลยี/การให้บริการวิชาการของหน่วยวิจัย (ครั้ง-คน-วัน)

หมายถึง ผลรวมของการถ่ายทอดผลการวิจัย และการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ในรูปแบบใดๆ เช่น การให้คำปรึกษา การจัดอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น โดยนับเฉพาะกิจกรรมที่มีการจัดขึ้นอย่างเป็นทางการ และนับเฉพาะจำนวนจริงที่เข้ารับบริการ

หลักฐานที่ใช้ประกอบคือ

1. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือบริการวิชาการ

2. สำเนารายชื่อผู้เข้ารับบริการ

9. การจัดประชุมสัมมนาระดับนานาชาติ (ครั้ง)

หมายถึง การเป็นเจ้าภาพหรือเจ้าภาพร่วมในการจัดประชุมวิชาการระดับนานาชาติ โดยเป็นการประชุมที่จัดขึ้นในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้ มีคณะกรรมการในการพิจารณาเรื่องที่จะนำเสนอ และมีการรวบรวมและตีพิมพ์บทความ (proceeding) โดยมีนักวิชาการจากหลายประเทศเข้าร่วม และนำเสนอเนื้อหาของหลายประเทศ

หลักฐานที่ใช้ประกอบคือ

1. โครงการจัดประชุม (กรณีเป็นเจ้าภาพ) หรือหลักฐานการเป็นเจ้าภาพร่วม และ
2. Proceedings ของการประชุม

10. การจัดประชุมสัมมนาระดับชาติ (ครั้ง)

หมายถึง การเป็นเจ้าภาพหรือเจ้าภาพร่วมในการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ โดยเป็นการประชุมที่จัดขึ้นในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้ มีคณะกรรมการในการพิจารณาเรื่องที่จะนำเสนอ และมีการรวบรวมและตีพิมพ์บทความ (proceeding) โดยมีนักวิชาการส่วนใหญ่จากประเทศเดียวเข้าร่วมประชุม และนำเสนอเนื้อหาของประเทศเดียว

หลักฐานที่ใช้ประกอบคือ

1. โครงการจัดประชุม (กรณีเป็นเจ้าภาพ) หรือหลักฐานการเป็นเจ้าภาพร่วม และ
2. Proceedings ของการประชุม

2. เกณฑ์การประเมินผลหน่วยวิจัย และการสนับสนุนงบประมาณของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยทุกปี ตามตัวชี้วัด และแบ่งการประเมิน ดังนี้

1. ระยะ 3 ปีแรก ระดับคะแนนขั้นต่ำที่หน่วยวิจัยจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัย ปีละไม่เกิน 300,000 บาท คือ

หน่วยวิจัย ปีที่ 1 ต้องมีคะแนนขั้นต่ำ 8 คะแนนขึ้นไป

หน่วยวิจัย ปีที่ 2 ต้องมีคะแนนขั้นต่ำ 10 คะแนนขึ้นไป

หน่วยวิจัย ปีที่ 3 ต้องมีคะแนนขั้นต่ำ 15 คะแนนขึ้นไป

2. ระยะหลัง 3 ปี ระดับคะแนนขั้นต่ำที่หน่วยวิจัยจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัย คือ

15 - 19 คะแนน มหาวิทยาลัยให้งบประมาณสนับสนุน 100,000 บาทต่อปี

20 - 24 คะแนน มหาวิทยาลัยให้งบประมาณสนับสนุน 200,000 บาทต่อปี

25 คะแนนขึ้นไป มหาวิทยาลัยให้งบประมาณสนับสนุน 300,000 บาทต่อปี

3. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาหน่วยวิจัยอย่างต่อเนื่อง

หน่วยวิจัยและมหาวิทยาลัย โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้ตกลงให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยวิจัยเป็นประจำ ทุก 2 เดือน โดยหน่วยวิจัยหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในเรื่องการบริหารหน่วยวิจัย กระตุ้นให้หน่วยวิจัยไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อเป็นการติดตามการดำเนินงานของหน่วยวิจัยอย่างไม่เป็นทางการ

บทที่ 5

วิจารณ์และสรุปผลการศึกษา

กระบวนการสร้างโจทย์วิจัยที่ตอบสนองต่อการพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ตอนบน

จากกรณีศึกษาใน 2 กรณีแรก พบว่า การเจาะจงกลุ่มโดยยังไม่ทราบว่าคุณลักษณะนั้นมีประเด็นปัญหา ที่จะพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยได้หรือไม่ อาจต้องใช้เวลาในการลงพื้นที่เพื่อพบปะกับกลุ่มต่างๆ มาก แต่ถ้ากลุ่มมีประเด็นปัญหาและสามารถเชื่อมโยงกับนักวิจัย นำไปสู่การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาได้ ผลการวิจัยนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

กรณีการพัฒนาโจทย์วิจัย จากยุทธศาสตร์การวิจัยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ซึ่งจัดทำจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ภาคใต้ 5 กลุ่มจังหวัด ที่มีการระบุศักยภาพและประเด็นปัญหาของแต่ละกลุ่มจังหวัดไว้อย่างชัดเจน เมื่อนักวิจัยนำเสนอโจทย์วิจัยเชิงหลักการ (concept paper) โดยมีผู้แทนจากชุมชนและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมรับฟังและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในกรณีนี้ผู้แทนจากชุมชนและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังสามารถเข้าร่วมวิจัยในบางโครงการได้ รวมทั้งยังเป็นการเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้งานวิจัยกับผู้วิจัยที่ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

จากผลการดำเนินงานที่ได้นำไปสู่การปรับใช้ในการบริหารงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ดังนี้

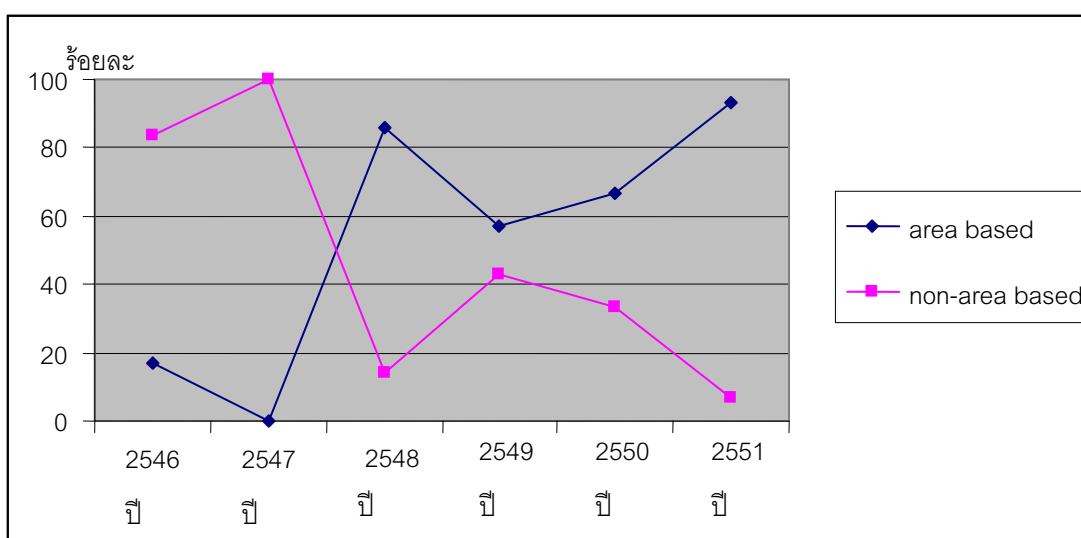
1. ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการวิจัย ที่มหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุน ทั้งโดยงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณของมหาวิทยาลัย โดยจะให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก กับข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- สอดคล้องตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย และยุทธศาสตร์การวิจัยของภาคใต้ตอนบน
- ใช้กระบวนการสร้างโจทย์วิจัยแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน และหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยได้เริ่มนำยุทธศาสตร์การวิจัยมาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 และการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอของงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2550 โดยมีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ถึง ร้อยละ 90 ของโครงการทั้งหมด แต่ชุมชนและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาหรือในการวิจัย แต่ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอของงบประมาณแผ่นดินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้นักวิจัยนำเสนอเอกสารเชิงหลักการ (concept paper) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากชุมชนและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มารับฟังและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ก่อนการ

พัฒนาเป็นข้อเสนอโครงการวิจัย สำหรับเสนอของบประมาณแผ่นดินประจำปี รวมถึงการมุ่งเน้นให้นักวิจัยร่วมวิจัยกับชุมชนและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ด้วย เพื่อให้ผลงานวิจัยเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง

สำหรับโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทุนประเภทพัฒนานักวิจัยใหม่ ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยยังไม่ได้กำหนดกรอบของงานวิจัยไว้ งานวิจัยจึงยังเป็นไปตามความสนใจ ไม่ได้มุ่งให้ตอบสนองต่อความต้องการพื้นที่ภาคใต้ตอนบน แต่ในปี 2551 มหาวิทยาลัยได้กำหนดเป้าหมายให้มีโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องและหรือตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80-90 ดังกราฟเปรียบเทียบร้อยละของโครงการวิจัยประเภทต่างๆ ในปี 2545-2551 จะเห็นได้ว่าช่วงปี 2546-2548 ซึ่งเริ่มมีนโยบายสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ แต่ยังไม่มีการจัดการอย่างเป็นรูปธรรม งานวิจัยจึงเป็นไปตามความสนใจของนักวิจัย ในปี 2549 ถึงปัจจุบัน สถาบันวิจัยและพัฒนาเริ่มมีนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย มาใช้ในการบริหารจัดการ งานวิจัยเชิงพื้นที่เริ่มเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปตามเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนด (แผนภาพ 6)

แผนภาพ 6: กราฟเปรียบเทียบร้อยละของโครงการวิจัยประเภทต่างๆ ในปี 2545-2551

หมายเหตุ ปี 2550 เป็นข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 49 ถึง เดือนมีนาคม 50

ปี 2551 เป็นข้อมูลเฉพาะโครงการวิจัยที่เสนอของบประมาณแผ่นดินปี 2551

2. ใช้กำหนดหน่วยวิจัยตามยุทธศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนต่อ

กระบวนการพัฒนาหน่วยวิจัยให้ยั่งยืนและเป็นเลิศทางวิชาการ

จากการวิเคราะห์สถานภาพหน่วยวิจัยของตนเอง และจากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง “การพัฒนาหน่วยวิจัยให้ยั่งยืนและเป็นเลิศทางวิชาการ” ทั้งกับ The Best Practice และ หน่วยวิจัยภายในเอง หน่วยวิจัยได้เรียนรู้วิธีการที่จะนำไปสู่การดำรงอยู่ของหน่วยวิจัยอย่างยั่งยืน และเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งยังได้มีส่วนร่วมกับผู้บริหารงานวิจัยในการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ การประเมินหน่วยวิจัย และผลจากการดำเนินงานในโครงการและกิจกรรมที่เกิดขึ้น ยังส่งผลต่อ การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ดังนี้

1. สามารถแก้ปัญหาความล่าช้าในการบริหารจัดการได้ และยังเพิ่มความชัดเจนในการ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัย ที่สอดคล้องกับบริบทของหน่วยวิจัยในมหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นกลุ่มของนักวิจัยรุ่นใหม่ประมาณ 3-5 คน
2. สามารถสร้างความร่วมมือ ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารงานวิจัยและนักวิจัย
3. นักวิจัยตระหนักถึงเป้าหมายตามตัวชี้วัดร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้มหาวิทยาลัยสามารถมี ผลงานวิจัยบรรลุตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการบริหารงานวิจัย (ปี 2550 - 2555) ได้
4. เกิดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาหน่วยวิจัยให้มีความยั่งยืนและเป็นเลิศทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้สามารถเปรียบเทียบผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ ได้ตารางข้างล่างนี้

ก่อนการดำเนินโครงการ	หลังการดำเนินโครงการ
ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการในการ ประเมินผลการดำเนินงานประจำปี	มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและเกณฑ์การประเมิน ที่ชัดเจน
มีการติดตามผลการดำเนินงานทุก 6 เดือนจากรายงาน	มีการติดตามผลการดำเนินงานทุก 6 เดือนจากรายงาน และมีการพบปะกันทุก 2 เดือน
ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ระหว่างหน่วยวิจัย	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างหน่วยวิจัยทุก 2 เดือน
นักวิจัยไม่มีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายหรือการบริหารงานวิจัย	นักวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือการบริหาร งานวิจัย สร้างความยอมรับแก่นักวิจัย
หน่วยวิจัยมีการบริหารจัดการภายใน แต่ยังไม่มีมาตรฐาน	หน่วยวิจัยเริ่มเรียนรู้และนำการบริหารจัดการหน่วยวิจัย ต้นแบบไปใช้ในระดับหนึ่ง แต่ยังคงอาศัยระยะเวลาใน การให้หน่วยวิจัยพัฒนาการบริหารจัดการภายในหน่วย วิจัยที่ได้มาตรฐาน โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กันระหว่างหน่วยวิจัยทุก 2 เดือนต่อไป

สรุปผลการศึกษา

1. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีข้อมูลยุทธศาสตร์การวิจัย และมีคู่มือการสร้างโจทย์วิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภาคใต้ตอนบน ที่ใช้ในการเสนอขอของบประมาณแผ่นดินและงบประมาณของมหาวิทยาลัย โดยได้เริ่มดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2549
2. มีคู่มือหน่วยวิจัยที่เป็นเลิศทางด้านวิชาการ โดยมีดัชนีชี้วัดความสำเร็จและ การสนับสนุนที่ชัดเจน และมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ : การต่อยอดความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ในการบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์พยายามหาแนวทางการกำหนด ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยมากขึ้น จึง ได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มนักวิจัยที่สามารถพัฒนางานวิจัยไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในรูปของ “ทุนพัฒนาหน่วยวิจัย” มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งในปัจจุบัน มีหน่วยวิจัยอยู่ 7 หน่วยวิจัย ได้แก่ หน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมทางไม้ หน่วยวิจัยฟิสิกส์ทดลอง หน่วยวิจัยระบบซับซ้อน หน่วยวิจัยภูมิภาคศึกษา หน่วยวิจัยความหลากหลายของพรรณพืช หน่วยวิจัยไม้ผลเขตร้อนและ หน่วยวิจัยการใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Knowledge Management, KM) ระหว่างหน่วยวิจัย เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างต่อเนื่องทุกๆ 2 เดือน ทำให้มีการขยายผลในการที่ควรจะมีการสนับสนุนการเกิดกลุ่มวิจัยในระดับต่างๆ 4 ระดับจากระดับต่ำไปสูงดังนี้

1. กลุ่มวิจัย (Research Group, RG)
2. หน่วยวิจัย (Research Unit, RU)
3. หน่วยวิจัยเพื่อความเป็นเลิศ (Research Unit for Excellence, RUE)
4. ศูนย์วิจัยเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะทาง (Research Center for Excellence, RCE)

และมหาวิทยาลัยกำลังพิจารณาเพื่อดำเนินการในการบริหารการวิจัยในเรื่องนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. 2548. ยุทธศาสตร์การวิจัยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ 14 จังหวัด.
2. เครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนภาคใต้ตอนบน. 2547. ยุทธศาสตร์การวิจัยภาคใต้ตอนบน.
3. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. 2547. นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ การบริหารงานวิจัยมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ปี 2547-2552.
4. เอกสารประกอบการบรรยาย โดย ศาสตราจารย์ ดร. สุพจน์ หาญหนองบัว
5. เอกสารประกอบการบรรยายโดย ศาสตราจารย์ ดร.ละออศรี เสนาะเมือง
6. ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ 566/2549 เรื่องหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการจัดตั้งกลุ่มวิจัยและศูนย์วิจัย ประกาศ ณ วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2549
7. ประกาศ คณะกรรมการบริหารกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางและหน่วยวิจัย/ศูนย์วิจัย เพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช พ.ศ. 2545 ประกาศ ณ วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2545

ภาคผนวก

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
ยุทธศาสตร์การวิจัยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้
(พ.ศ. 2550-2552)

ภาคใต้ มีลักษณะพื้นที่ยาวแคบ ยื่นออกไปในทะเลระหว่างอ่าวไทยกับทะเล อันดามัน มีความยาวจากเหนือจรดใต้ ระยะทางประมาณ 750 กิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 70,715 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 44.196 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.8 ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งมีความยาวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย 933 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลอันดามัน 739.6 กิโลเมตร ประกอบด้วย 5 อนุภูมิภาค 14 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศมาเลเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพพม่า

การจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ครั้งนี้ โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis) ประเด็นปัญหา และผลจากการประชุม เติงปฏิบัติการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ทั้ง 5 อนุภูมิภาค พิจารณาประกอบกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และวิสัยทัศน์การพัฒนากลุ่มจังหวัด แล้วจึงสรุปเป็นวิสัยทัศน์ การวิจัยของภาคใต้ว่า “ภายในปี พ.ศ. 2552 งานวิจัยแบบบูรณาการของภาคใต้จะเป็น **ฐานความรู้ที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ให้ยั่งยืน สอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของผู้มีส่วนได้รับผลประโยชน์ทุกฝ่าย**” ต่อจากนั้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ได้ยุทธศาสตร์การวิจัยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย ทั้งหมด 6 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย : การเพิ่มมูลค่าการเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตร เนื่องจากภาคใต้มีผลผลิตหลักเพียงไม่กี่ชนิด ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง และไม้ผลเขตร้อน เช่น ลองกอง เงาะ มังคุด และทุเรียน แต่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิต และเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศ ประเด็นปัญหาสำคัญที่พบ คือ ผลผลิตส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปแบบสินค้าปฐมภูมิที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ และขาดประสิทธิภาพในการผลิตและบริหารจัดการ ประกอบกับการที่ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีประชากรนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดในประเทศไทย ปัจจัยเหล่านี้เมื่อนำมาพิจารณากำหนดเป็นแผนงานวิจัยแล้วจะประกอบด้วย 7 แผนงานวิจัย ได้แก่ แผนงานวิจัยยางพารา แผนงานวิจัยปาล์มน้ำมัน แผนงานวิจัยอาหารฮาลาล แผนงานวิจัยแพะ แผนงานวิจัยไม้ผล (ลองกอง เงาะ มังคุด ทุเรียน) แผนงานวิจัยอาหารทะเลและประมง และแผนงานวิจัยการเกษตรทั่วไป โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและบริหารจัดการเพื่อการ

เสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนการแก้ปัญหาบางประการเกี่ยวกับสินค้าเกษตร มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO) และสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย : เสริมสร้างฐานการท่องเที่ยวและบริการให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน และประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เนื่องจากภาคใต้มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งทางบก ทางทะเล และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แต่แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ประเด็นปัญหาที่สำคัญจึงเชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ คือ ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การเกิดธรณีพิบัติของแหล่งท่องเที่ยวฝั่งอันดามันเป็นพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติ แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิและพายุดีเปรสชัน เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับทะเลทั้งสองด้าน และขาดการวางแผนและการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้เมื่อนำมาพิจารณากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยและแผนงานวิจัยแล้ว จึงเสนอเป็น 2 ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย ข้างต้น โดยมี 2 แผนงานวิจัย คือ แผนงานวิจัยการท่องเที่ยว และแผนงานวิจัยการฟื้นฟูและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามลำดับ สำหรับแผนงานวิจัยการท่องเที่ยวมีเป้าหมาย เพื่อสร้างเครือข่ายและฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของภาคใต้ และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าก่อนเกิดธรณีพิบัติ และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ส่วนแผนงานวิจัยการฟื้นฟูและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบและกลไกการเตือนภัยธรรมชาติ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO) และสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย : การเปิดประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับภูมิภาคเอเชียเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาค เนื่องจากภาคใต้มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงสองฝั่งทะเล และเป็นเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามแบบ IMT-GT แต่มีประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ พื้นที่มีลักษณะแคบและยาวทำให้มีค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง ขาดการเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมระหว่างฝั่งอันดามันและอ่าวไทยรวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชีย และการที่ประเทศไทยมีข้อตกลงทางการค้า (FTA) ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อผลิตผลที่ยังมีต้นทุนสูงกว่าประเทศผู้ผลิตรายอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้เมื่อนำมาพิจารณาจึงกำหนดเป็นแผนงานวิจัยการค้าและการขนส่ง โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าจากการขายสินค้าของภาคใต้ ลดต้นทุนในการขนส่งและการคมนาคม และเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้า

โดยอาศัยฐานข้อมูลทางธุรกิจ และกฎหมาย มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือรับผิดชอบกระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO) กระทรวงพาณิชย์ และสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย : การพัฒนาศักยภาพคนและยกระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 2 แผนงานวิจัย คือ แผนงานวิจัยการศึกษาและวัฒนธรรม และแผนงานวิจัยสุขภาพ สำหรับแผนงานวิจัยสุขภาพ จะมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกษตรกรในภาคใต้มีคุณภาพชีวิตและสุขภาพที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปมีสุขภาพที่ดีขึ้นจากพืชสมุนไพรและอาหารในท้องถิ่น ส่วนแผนงานวิจัยการศึกษาและวัฒนธรรม นอกจากจะช่วยพัฒนาศักยภาพคนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วไปในภาคใต้แล้ว ยังเน้นให้ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหลักด้วย เนื่องจากคาดว่าแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาบางส่วนได้ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพการศึกษาและมีอัตราการเรียนรู้ที่ดีขึ้น การส่งเสริมการใช้และความเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น และมีการศึกษาด้านวัฒนธรรมเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจกันของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO) และสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัย : การเสริมสร้างความสมานฉันท์และความมั่นคงในพื้นที่ (เฉพาะ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้) สืบเนื่องมาจากสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ด้วยปัจจัยเหล่านี้จึงนำมาพิจารณากำหนดเป็น แผนงานวิจัยความมั่นคงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อแก้ปัญหาด้านความมั่นคง และเพื่อกำหนดนโยบายในการบริหารงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสันติสุขจากความเข้าใจกันของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และสถาบันอุดมศึกษา

นอกจากนี้ในแผนงานวิจัยต่าง ๆ ภายใต้อาณัติยุทธศาสตร์การวิจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีการประมาณการงบประมาณที่คาดว่าจะใช้จ่ายเพื่อการวิจัยในแผนงานวิจัยนั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาในโอกาสต่อไป

ภาพกิจกรรม

การพัฒนาวิทยวิจัย กรณีกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนแบบเกษตรอินทรีย์ บ้านช้างกลาง จ.นครศรีธรรมราช

